

Kuopio d. 9 April 1846.

214 *E. LÖNNROT – J. V. SNELLMAN 18.IV 1846*
HUB, JVS handskriftssamling

Käre Broder!

War god och inför i Saima hosfölje dödsannons, hvilken jag redan i 10
 Idensalmi bort lemna åt Dig. Den aflidna hade för 7 eller 8 år tillbaka
 genom en hos barn ovanligare sinnesnärvaro och rådighet räddat sin
 kusin, Prosten Aejmelæi äldsta son från att drunkna. Barnen hade en
 vacker sommardag, då de i sällskap med sin informator rott ut på en
 holme i Uleåträsk, begynnnt löga sig, medan informatorn läst eller sofvit
 på ett ställe längre bort ifrån stranden. Under plaskandet hade nämnde
 gosse råkat på ett djupare ställe, der man slutligen ej sett annat än
 fingerspetsarne af honom. Då hade den 11 eller 12 åriga flickan ställt
 ett af de ännu mindre barnen med säkert fotfäste på stranden och med 20
 tillhjälp af de andra formerat från hand till hand en kedja, i hvars
 yttersta länk hon sjelf vågat sig ut och räddat den knappt mer synliga
 gossen, hvilken utan denna hennes rådighet varit förlorad, då barnens
 nödrop ej hörts till informatorn. För denna bragd hade regeringen
 bestämt åt Augusta Thauvon en årlig pension utgörande, om jag rätt
 ihogkommer, 150 R^{ubel} B^{anco} A^{ssignater} att utgå under hela
 hennes lifstid.

Utom uppdraget att skaffa dödsannonsen till Saima hade modren till
 den i förtid förvisnade blomman låtit anmoda mig att med någon vers
 under annonsen antyda hennes tröstlösa sorg, men jag lät då strax 30
 hälsa henne med den underrättelsen, att sådana verser numera äro
 tämmeligen ur modet komna, och att, om de också vore brukliga, det
 ändock med annonsen kunde vara bättre rätt och slätt, än illa krusadt.
 Dock för att ej ensam taga på mig den svåra skulden för versens
 uteblifvande, lofvade jag lemna saken till ditt afgörande, men någon
 bättre vers skulle jag i alla fall ej kunna få ihop, än hvad som i det
 gamla ordspråket finnes förut sagdt, nämligen:

Tallella tyttö turpehessa:
 Ei kiitetä, ei laiteta,

40

Dagen efter vår skilsmessa på Palois bro afreste äfven Lindh och jag
 efter inpackad frukost och kommo i god tid den påföljande dagen till
 Kajana utan stjälpningar och andra äfventyr under resan. I går hade
 jag min namnsdag, hvarvid gästerna uppstämde för mig den gamla
 sången:

Ei ole Ellulla hevoista
 Emäntät ei ensinkänä o. s. v.

hvilken jag på flere föregående namnsdagar fått, och Gud vet på huru 50
 många påföljande ännu får höra, så lätt det ock vore att göra den första
 strofen otillämplig på mig.

Mycket hälsningar till din svärfar och andra bekanta! Framför allt
 glöm ej att hälsa din fru och mamsell Ehrström.

Tuus
Elias Lönnrot.

Kajana den 18 Apr. 1846,

215 J. V. SNELLMAN – BORGÅ DOMKAPITEL 24.IV
1846

10 RA, Borgå domkapitels arkiv

Ödmjukaste Memorial.

Härjemte får jag till åtlydnad af Högvördigste Herr Biskopens Doctorn och Ordensledamotens så ock det Högvördiga Domkapitlets vördade befallning ödmjukast insända bilagda utlåtande angående den, af H:r Lector J. E. Öhman utgifna Latinska Språkläras antagande till Lärobok vid undervisningsverken, i landet, lika ödmjukt anhållande om Höggunstig ursäkt för det bristfälliga i samma utlåtande, till hvars skickligare beskaffenhet skulle erfordrats en pedagogisk bildning, hvilken i vårt land icke kan inhemtas, och en omedelbar erfarenhet af bokens större eller mindre lämplighet för undervisningen, hvilken enligt gällande ordning för Läroböckers antagande icke kan vinnas, förrän frågan om sjelfva antagandet är vederbörligen afgjord. Kuopio den 24 April 1846.

Joh. Vilh. Snellman,

30 Ödmjukt yttrande angående den af Lektoren Mag. J. E. Öhman utgifna Latinska Språkläras lämplighet såsom Lärobok vid undervisningsverken – afgifvet af Joh. Vilh. Snellman.

Fordringarne på en Lärobok för undervisningen medgifvas vara: *nödig* fullständighet i innehållet, redighet i uppställningen af detsamma och bestämdhet i uttrycket. Men härtill bör ännu för den första undervisningen komma en lätt öfverskådad sammanställning af det likartade, skarp begränsning af det olikartade.

Af dessa fordringar uppfyller i min tanke H:r Öhmans Latinska Språklära nöjaktigt endast den första, emedan det står läraren öppet att ur dess rika innehåll meddela lärjungen, hvad för denne på olika undervisningsstadier kan anses nödigt. Ehuru deremot anordningen af detta innehåll icke bör fränkännas förtjensten af en formel systematisering, så visar sig densamma likväl i de delar, i hvilka afvikelser från den sedvanliga uppställningen med något skäl kunnat ske, hafva gjort sakens uppfattning svårare i stället för lättare. Orsaken härtill synes vara Författaren's eljest lofvärda bemödande att iakttaga en formel ordning, utan afseende på nybörjarens behof af en lättfattlig framställning. Af sådan beskaffenhet är framställningen af läran om Verbum i Etymologin och i Syntaxen af Satsläran, hvaraf äfven ordningen för de Syntaktiska reglorna blifvit beroende. Satsläran t. ex. lider sålunda af en vidlyftighet, hvilken utan allt gagn försvårar dess uppfattning, och innehåller äfven bestämningar, hvilka sakna all tillämpning; uti Reglorna åter har, t. ex. läran om »Underordnade Satser» fått sin plats efter läran om, hvad Förf. kallar »Relation», och följden häraf måste blifva, att vid undervisningen antingen ordningen måste omvändas – hvilket